

Uränk 2014

I årets ranking av svenska lärosäten, Uränk, placerar sig Umeå universitet på 11:e plats, vilket är samma placering som förra året. UmU tycks främst ha fått en bättre placering inom sociala indikatorer. I områdesranking förbättrades placeringen inom naturvetenskap, men försämrades däremot inom ekonomi, psykologi och teknikutbildningar.

Om rankingen

Uränk är en ranking av svenska universitet och högskolor¹ som görs av Stig Forneng, Ingemar Lind och Thorsten Nybom. Årets ranking är den sjunde i ordningen.

Årets ranking

Umeå universitet hamnar i år på 11:e plats i den övergripande totalrankingen, vilket är samma placering som i fjol. Umeå universitet har sedan 2007, då Uränk startade, legat stadigt på plats 11, förutom år 2008 och 2011 då UmU ökade en placering till plats 10 och första årets Uränk då UmU låg på plats 12. Karolinska institutet och Handels i Stockholm kommer åter bäst ut i årets ranking. Som tidigare är förändringar från föregående år liten. Den enda noterbara förändringen bland de bäst placerade att Uppsala universitet har fallit med två placeringar.

Närmast före Umeå universitet ligger Stockholms universitet som i år har samma rankingpoäng som förra året och närmast efter, på plats 12, kommer Örebro universitet. Allmänt sett är det specialhögskolor med profilerad verksamhet mot attraktiva yrkesutbildningar som kommer bäst ut. I nedanstående diagram visas spridningen. Värdena är det sammanvägda resultatet uttryckt i standardavvikelse där noll är mittpunkt på skalan. Placeringen i rankingen anges inom parentes.

Diagram 1. Rankingvärden (o = medelvärde) med en decimal och rankingplacering (inom parentes). Lärosäten anges med geografiska namn, med följande undantag: HHS=Handelshögskolan i Stockholm, Linné=Linnéuniversitetet, Väst=Högskolan Väst, Mittu=Mittuniversitetet.

1 KI(1)
0,9 HHS(2)
0,8
0,7 SLU(3)
0,6 KTH(4) CTH(5)
0,5 Lund(6)
0,4 Uppsala(7) Linköping(8)
0,3 Göteborg(9)
0,2 Stockholm(10)
0,1 Umeå(11)
0 Örebro(12) Jönköping(13)
-0,1 Södertörn(14) Luleå(15)
-0,2 Borås(16)
-0,3 Malmö(17) Halmstad(18) Blekinge(19) Linné(20)
-0,4 Karlstad(21) Mälardalen(22) Gävle(23)
-0,5 Mittuniversitetet(24) Kristianstad(25) Dalarna(26)
-0,6 Väst(27)
-0,7 Skövde(28)
-0,8
-0,9
-1

¹ Alla statliga universitet och högskolor utom de konstnärliga och GIH samt de stora enskilda utbildningsanordnarna: Handels, Chalmers och Högskolan i Jönköping.

Områdesindelning och enskilda utbildningar

Successivt har totalrankingen kompletterats med områdesvisa rankingar och även rankingar av enskilda utbildningar. Från 2012 finns separata tabeller för teknik, naturvetenskap. Från fjolåret medicin (lärosäten med läkarexamen) och vård (lärosäten med sjuksköterskeexamen) och fyra utbildningar inom hum-sam: socionom, psykolog, ekonomi och jurist.

Umeå universitets rankingplacering inom respektive område visas i nedanstående tabell. Där framgår att Umeå universitets placering förbättrats inom naturvetenskap, vård, socionom och jurist men försämrats inom ekonomi-, psykologi och teknikutbildningarna.

Tabell 1. Rankingplats för Umeå universitet 2010-2014 inom olika områden.

Område/utbildning	2014	2013	2012	2011	2010
Teknik och naturvetenskap				10	9
Teknik	15	13	12	16	
Naturvetenskap	4	7	7		
Medicin och vård			5	6	6
Medicin	6	6			
Vård	7	8			
Hum-sam	9	8	8	11	7
Socionom	12	13	11		
Psykolog	7	5	6		
Ekonomi	10	6	8		
Jurist	5	6			
Total	11	11	10	11	11

Teknikrankingen toppas av KTH, tätt följt av Chalmers och Lund och med Linköping, Luleå och relativt nära efter. Umeå universitet har tappat två placeringar sedan fjolåret och intar i år plats 15.

Naturvetenskapsrankingen toppas av SLU, ganska långt före nästa klunga med Lund och Linköping. Därefter kommer Umeå och Uppsala, tätt följda av KTH. Uppsala och Göteborg har tappat i position sedan fjolåret.

Medicinrankingen (främst läkarutbildningen) och *vårdrankingen* (främst sjuksköterskeutbildningen) toppas båda av Lunds universitet. Inom medicin ligger Umeå före Uppsala men efter Örebro. Inom vårdrankingen placerar sig Umeå som nummer sju, efter Lund, KI, Göteborg, Linköping, Röda Korsets samt Sophiahemmets högskola.

Humsam-rankingen toppas av Uppsala universitet, som också toppar *ekonom-* och *socionomlistorna*. I *psykologrankingen* kommer Uppsala tvåa efter Linköpings universitet. *Juristrankingen* toppas av Lunds universitet, följt av Uppsala och Stockholms universitet. Umeå placerar sig i juristrankingen som nummer fem, vilket är en förbättring sedan förra året.

Kriterier och indikatorer

Rankingen görs utifrån sex kriterier, vart och ett bestående av 2-6 indikatorer, nämligen följande (respektive kriteriums vikt i totalrankingen och respektive indikators vikt inom kriteriet inom parentes):

Studenter (0,2)

- Antal förstahandssökande per antagen (0,3)
- Andel med högskoleprovsresultat över 1,0 av alla med provresultat (0,1)
- Medelbetyg i gymnasieskolan (0,1)
- Andel nya studenter (högskolenybörjare) som inte kommer från lärosätets län (0,1)
- Andel studenter som finns kvar vid lärosätet andra året av studierna (0,2)
- Andel av högskolenybörjarna som har avlagt examen (alternativt uppnått 180 högskolepoäng) inom sex år (0,2)

Grundutbildning (0,2)

- Antal lärare per student, vägd (0,2)
- Prestationsgrad (helårsprestationer/helårsstudenter), vägd (0,2)
- Rörlighetsfaktor (0,2)
- Etableringsgrad på arbetsmarknaden, vägd (0,2)
- Andel studenter på avancerad nivå (0,2)

Forskning/Forskarutbildning (0,2)

- Andel forskning av lärosätets totala kostnader (0,2)
- Andel konkurrensutsatta forskningsmedel (VR, Fas, Formas) av extern forskningsfinansiering (0,2)
- Andel studenter som övergår till forskarutbildning, vägd (0,2)
- Antal disputationer per professor (0,2)
- Rekrytering till forskarutbildning ej från egen högskola (0,2)

Internationalisering (0,1)

- Andel examinerade studenter som har studerat utomlands minst en termin (0,2)
- Andel ut i utbyte av förstagångsexaminerade (0,2)²
- Andel inresande studenter (av alla) (0,2)
- Andel inresande forskarstuderande (av alla) (0,2)
- Andel lärare födda utomlands (men ej av två svenska föräldrar) (0,2)

Lärare (0,2)³

- Andel disputerade lärare (0,4)
- Andel professorer av lärare (0,4)
- Andel av lärarna med doktorexamen som har fått sin forskarutbildning på annat lärosäte (0,2)

² Förändrat från tidigare år, då indikatorn viktades med 0,1. Internationalisering innehöll tidigare sex indikatorer, "andel ut i utbyte av utresande plus inresande" (0,1) har tagits bort i år.

³ Kriteriet har förändrats från tidigare år genom att en tredje indikator adderats med ett värde på 0,2. De övriga två indikatorernas värde har därmed minskat från 0,5 till 0,4.

Sociala indikatorer (0,1)

- Andel förstagenerationsstudenter (av nybörjare) (0,4)
- Jämförelsetal för andel studenter med utländsk bakgrund (0,3)
- Andel på kurser med jämn könsfördelning (0,3)

För varje kriterium beräknas ett medelvärde, och ett rankingvärde ges bestående av avvikelser från medelvärdet angivet med fördelningens standardavvikelse som enhet. Umeås totala rankingvärde för 2014 – 0,1 – innebär alltså att Umeå höjer sig över medelvärdet med 0,1 x standardavvikelsen. Spannet i år går mellan KI med rankingvärdet 1,0 till Högskolan i Skövde med rankingvärdet -0,7. Umeå universitets rankingsvärde har inte förändrats nämnvärt de senaste åren, men var något högre (0,23 som högst) för några år sedan. Det är dock fortfarande relativt små förändringar.

Umeå Universitets utveckling 2007-2013

I nedanstående diagram visas Umeås position på totalnivå samt på indikatornivå för de sju år som Uranken genomförts, i form av rankingplats. Det är fyra indikatorer som har varit med alla fyra åren, men av dem är det bara Lärare som varit oförändrad i sin sammansättning över tid; förändringar mellan åren kan alltså – förutom på förändringar i UmU:s ingångsvärden – bero på förändringar i totalrankingen respektive enskilda kriteriers sammansättning.

Som framgår av diagrammet är Umeå universitets totala rankingplacering oförändrad mellan i år och förra året, 11:e plats. För alla kriterier förutom Sociala indikatorer (förbättring till placering 10 från 15 förra året) och Forskning/Forskarutbildning (förbättring till plats 9 från 11 förra året) har det i övriga kriterier skett en försämring alternativt en oförändrad ranking jämfört med förra året, studenter (oförändrad), grundutbildning (försämring från plats 11 förra året till plats 13 i årets ranking), internationalisering (försämring från plats 13 förra året till plats 14 i årets ranking) och lärare (försämring från plats 12 förra året till plats 13 i årets ranking).

Rankingplats UmU 2007-2013

